

Эхэ найхан нютагаа эд хамта мандуулая!

БҮРЯД УИХЭН

Бүгдэд арадай газет

1993
ДЕКАБРЬ
24
Бэлэй дунда (Уулгана)
сарын 11
Шүтэлтэй
Гарагуй 6
№ 246 (1888)
1 астамы сэн
дэлхийн 2 тух.
Хэлсээтэй сэн

БҮРЯД РЕСПУБЛИКЫН ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ АРБАН ДҮРБЭДЭХИ СЕССИ

Буряд Республикын Верховно Советэй арбан дүрбөөс дээр үсэгдээр аубаха зүйдэ оруулагданан убанан уртыг хохидоон, гаргатаан хүнүүдтэй болгон дамжуулаха мүнхэн тухай асуудалыг болгодо, суглааны түүрүүлгээр хуунаа И. Потапов энэ үедэ уялгаха ондоо хүндэ—мандагчын түүрүүлгээр В. Ф. Каздинкава дамжуулахыг бурнуушаха депутат байбагыг.

Ховно Советэй Түүрүүлгын хэрэг абуулануудта тодорхой сэглээтэй үргэхи тулоо комисси байгуулаха ёноубди. Прокуратурын мэдээсэлүүдтэ үндэбэлж гэшээ шухалаа гэжэ хэлээ.

Буряд Республикда сэр байрын тайман нэгэ хүндэ хүртэдэг нормо 18 дүрбэлхон метр гээд тоологдож, энэ депутадуудаар дэмжэгдээ.

ЖЭНХЭНИ ХЭЛЫМНАЙ МЭДЭХЭГҮЙ ПРЕЗИДЕНТ ХЭРЭГТЭЙ ГҮ?

(Декабриин 22)

Тус асуудал зүбшэн хэлсэлгын үедэ аралдай депутадууд горитой дурдалхануудыг оруулаха, иотагай зургаануудай худалмэринэ найрагуулаха хэрэгтэй гэжэ тэмдэглээ.

БАБАЛ ОЛДОВО

Буряд Республикын Верховно Советэй сессидэ аралдай депутат О. П. Дунаева, В. В. Устинов, В. В. Устинов «энэ хэрэгтэ прокуратура мүнхэн үйлхэ ёнотон, ындыше, депутадууд тухайлж комисси үүсхэгээдэн бунгалын үедэ олон алауу харгалтануд байгаа. Саанадаше бидныге бунгалатанэ республикынаа Президентые бунгаха гэсэн Тиммээс дэ алауууудаа хэмээл абаха ёноубди гэжэ хэлээ. В. В. Саганов «республикыи Вер-

МАШИНА БҮТЭЭН

Улан-Удын районудыг: Октябрьск—7, Советск—3, Железнодорожно—6, Кабанский, Загарин районудыг 3—3 депутат тухлоох гэжэ харгалдаад энэ дурдалхайнаа гаргалаа.

МАШИНА БҮТЭЭН

Улан-Удын районудыг: Октябрьск—7, Советск—3, Железнодорожно—6, Кабанский, Загарин районудыг 3—3 депутат тухлоох гэжэ харгалдаад энэ дурдалхайнаа гаргалаа.

ИТАР-ТАСС ХҮҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛ

ТУВЭЙ БУНГУУЛИН КОМИССИИНИ МЭДЭЭСЭЛ Гүрэнэй Дүүмэдэ хуульгэриг түгээхэлэй дүнгүдэ сүб-болгохо урид согоолохогоүй гэжэ Рүссин Федерациин Тувэй бунгуулин комисси мэдээсэнэ. Округной бунгуулин комиссиунуудай профотоннуудай үндэһөөр Федералына Суглааны дээдэй палатада 170 депутат хуульгала. Москвагай областной болон Ямало-Ненецкэ хоёр мандаттай округуудаа нэгэ-нэгэ депутат хуульгала. Та-таарай 16-ахи, Челябинска ба Чеченэй округуудаа Федерациин Советэ депутатудые хуульгалаа.

Пари болон булагатнуудаа орохо депутадуудай тулоо дугаа үгэлгэн дүнгүдэй алуурдуудай байхада, Гүрэнэй Дүүмэн хүсэд бүридэл тухай хэлэхэн аргагүй, 222 округбо Москва элбэгдэһэн бунгуулин комиссиунуудай протоколнууд шудалагдаа байнэ. Гэбэше округнон бүхэ, мүн үсэсткэво 95 мянган шахуу комиссиунуудай протоколнууд шудалагдаа байнэ. Гэбэше округнон бүхэ, мүн үсэсткэво 95 мянган шахуу комиссиунуудай протоколнууд шудалагдаа байнэ.

ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ УНГОРГӨВӨ МОСКВА. Рүссин Федерациин шэнэ Конституцине баталаха абган ушарыге тагса Рүссидэ бэшэ мүн бүхэ дэлхэй дээдэй шухала урхуу шавартай үйлэ хэрэг болло гээд Рүссин Президент Борис Ельцин тэмдэглээнэ.

«Совет коммунистической партии» Рүссин Федерациин шэнэ Конституцине баталаха абган ушарыге тагса Рүссидэ бэшэ мүн бүхэ дэлхэй дээдэй шухала урхуу шавартай үйлэ хэрэг болло гээд Рүссин Президент Борис Ельцин тэмдэглээнэ.

Хүнэй эрхүүд ба эрхэ сүлөөнүүд Рүссин Федерациин шэнэ Конституцини эшэ үндэһэн болон гээд Борис Ельцин хэлээ, «Эдэ эрхүүд гээд тэрэ хэлээ, үндэһэн болон гээд Борис Ельцин хэлээ, «Эдэ эрхүүд гээд тэрэ хэлээ, үндэһэн болон гээд Борис Ельцин хэлээ».

Шэнэ Конституцине ба «хубилтануудай Конституцине» нэгэн нинтэ федеративна Рүссиде баталаха Конституцине тэрэ мүн лэ Рүссин гадаадны политикын стратегическэ хараа шугамые батална» гээд Борис Ельцин сэглээ.

Гэхэтэй хамта «экономическа хубилтанууд Конституцинтай нарын нийтаар таарадуулан бэлүүлэгдэхэ ёноубди» гээд Президент тэмдэглээнэ. «Хэлээн аралдай партиунуудай хабаалаттай демократическа хуульгэриг түрүүлгээр гээжэ Борис Ельцин онсооло.

Борис Ельцин коммунистнуудтай харилсан ажаллаха арга боломжонуд тухай хэлээ, «Конституцине баримталаг ажаллаха парламент бүүхэ франциунуудтай харилсаатый байха гээд дахиад баталаа.

«Бүүхэ Рүссин тогтууртай, амгалан байдал хүсээнэ, ажаллаха хуульгэриг түрүүлгээр гээжэ Рүссиде баталаха Конституцине тэрэ мүн лэ Рүссин гадаадны политикын стратегическэ хараа шугамые батална» гээд Борис Ельцин сэглээ.

УНШАГТЫ, ТАНИЛГАГТЫ:

2-дох иоурта. Буряд Республикын Министруудай Советэй Түүрүүлгын орлогшо А. С. Ивановой элдхэлнээ

1991 ондо хууль ажахины хэлбэ хуян электрик, Россидэ элдхэлнээ түлөө нэгэ тарифаар түлээг болгохо, хүн зондо хараадуулагданан транспортна тарифууд байнэ-индэмээгдэх гээд харгалдаа.

Гэр байрын ба гэр байрын-коммунальна ажахины хангалтын түлөө түлбэри хүн зондо хууль ажахины гүрлэхэ болгодоно. Гэр байрын-коммунальна ажахины бюджетдээ нэмээжэ түлээгдэг мүнхэн оеври хүн зоний аша тулаха хууль ажахины болгодо.

Нэмээгдэһэн үнэ сэгий налогой хэмжээн хуушанаар үлэхэ, тинхээдэ нинтэ нэгэн тарифаар энэ налогой хэмжээтэйгээр эшэ налогой түлбэри нотуудай бюджетүүдтэ оруулагдаха болгоно.

Нэмээгдэһэн үнэ сэгий налогой мүнөөр федерална бюджетдэй бүридэлдэ регионудые дамжээдэ жаса (догалин бюджетүүдэй олзо оршын хубине дээшлүүлэхэ тула) ба региональн хууль ажахины адиллаха жаса (федерална парламентын тухай эригтотой програмнуудта мүнхэ номолхон тула) бүридхэгдэхэ болгоно.

Бюджетнэ, домологтын ноосоннуудай хэсэр хуушарлагдаха байхада, предприятиунуудай үнэ түлээг үргэжэ, аргагүй болоод байхада, энэ тухайлаха харалагдаа гэжэ тэмдэглээ шухала.

Модной комплекснэ предприятиунуудай мүнхэн эригтотой байдал муудаа. Хэрбэр 1991 ондо гараада оронон гурбан предприяти, 1992 ондо—5 байгаа наа, 1993 ондо 10 предприяти гаргатайгаар худалхан байна.

Модной комплекснэ предприятиунуудай мүнхэн эригтотой байдал муудаа. Хэрбэр 1991 ондо гараада оронон гурбан предприяти, 1992 ондо—5 байгаа наа, 1993 ондо 10 предприяти гаргатайгаар худалхан байна.

УНШАГТЫ, ТАНИЛГАГТЫ:

2-дох иоурта. Буряд Республикын Министруудай Советэй Түүрүүлгын орлогшо А. С. Ивановой элдхэлнээ

1991 ондо хууль ажахины хэлбэ хуян электрик, Россидэ элдхэлнээ түлөө нэгэ тарифаар түлээг болгохо, хүн зондо хараадуулагданан транспортна тарифууд байнэ-индэмээгдэх гээд харгалдаа.

Гэр байрын ба гэр байрын-коммунальна ажахины хангалтын түлөө түлбэри хүн зондо хууль ажахины гүрлэхэ болгодоно. Гэр байрын-коммунальна ажахины бюджетдээ нэмээжэ түлээгдэг мүнхэн оеври хүн зоний аша тулаха хууль ажахины болгодо.

Нэмээгдэһэн үнэ сэгий налогой хэмжээн хуушанаар үлэхэ, тинхээдэ нинтэ нэгэн тарифаар энэ налогой хэмжээтэйгээр эшэ налогой түлбэри нотуудай бюджетүүдтэ оруулагдаха болгоно.

Нэмээгдэһэн үнэ сэгий налогой мүнөөр федерална бюджетдэй бүридэлдэ регионудые дамжээдэ жаса (догалин бюджетүүдэй олзо оршын хубине дээшлүүлэхэ тула) ба региональн хууль ажахины адиллаха жаса (федерална парламентын тухай эригтотой програмнуудта мүнхэ номолхон тула) бүридхэгдэхэ болгоно.

Бюджетнэ, домологтын ноосоннуудай хэсэр хуушарлагдаха байхада, предприятиунуудай үнэ түлээг үргэжэ, аргагүй болоод байхада, энэ тухайлаха харалагдаа гэжэ тэмдэглээ шухала.

Модной комплекснэ предприятиунуудай мүнхэн эригтотой байдал муудаа. Хэрбэр 1991 ондо гараада оронон гурбан предприяти, 1992 ондо—5 байгаа наа, 1993 ондо 10 предприяти гаргатайгаар худалхан байна.

МАШИНА БҮТЭЭН

Улан-Удын районудыг: Октябрьск—7, Советск—3, Железнодорожно—6, Кабанский, Загарин районудыг 3—3 депутат тухлоох гэжэ харгалдаад энэ дурдалхайнаа гаргалаа.

МАШИНА БҮТЭЭН

Улан-Удын районудыг: Октябрьск—7, Советск—3, Железнодорожно—6, Кабанский, Загарин районудыг 3—3 депутат тухлоох гэжэ харгалдаад энэ дурдалхайнаа гаргалаа.

МАШИНА БҮТЭЭН

Улан-Удын районудыг: Октябрьск—7, Советск—3, Железнодорожно—6, Кабанский, Загарин районудыг 3—3 депутат тухлоох гэжэ харгалдаад энэ дурдалхайнаа гаргалаа.

УНШАГТЫ, ТАНИЛГАГТЫ:

2-дох иоурта. Буряд Республикын Министруудай Советэй Түүрүүлгын орлогшо А. С. Ивановой элдхэлнээ

1991 ондо хууль ажахины хэлбэ хуян электрик, Россидэ элдхэлнээ түлөө нэгэ тарифаар түлээг болгохо, хүн зондо хараадуулагданан транспортна тарифууд байнэ-индэмээгдэх гээд харгалдаа.

Гэр байрын ба гэр байрын-коммунальна ажахины хангалтын түлөө түлбэри хүн зондо хууль ажахины гүрлэхэ болгодоно. Гэр байрын-коммунальна ажахины бюджетдээ нэмээжэ түлээгдэг мүнхэн оеври хүн зоний аша тулаха хууль ажахины болгодо.

ЭЙ ОЙ ГШЭ

ӨРНИЙНӨР ТҮРЭЛӨӨ ОЛОХО ГЭДЭГТЭЙ... О.Ц. Цыбингийн бүрэлд...

гэж нэрэтэй шээс отделе... нэгдсэн байгаа. Тэндэ...

шанхь займалгаа эхн таби... нанг намтартай юм.

Дэлхэйн арадуудай уран зохёолой баялгууднаа... Эмиль ЗОЛМ

«Манай төвн хүн» гэжэн конкурсодо өгжэн очерк

ЭХЭ-ГАЗАРЫ ЭРДЭМТЭ ЭЗЭН

1971 ондо, тэрэнэйниг... гэж эрдэмтэй кандидата...

болон картографини лабо... раторини эрдэмт ахмад...

Бүрэлдэй түрүүшнй поч... вевелдүүдэ бэлдхэн тула...

Хүрээтэй үрэгдэнэйниг... хүүрээтэй үрэгдэнэйниг...

Савнива, нүүдэй талаар тшын оролго.

Эгэ шэнжэ шанхь мүнхүнү ганаа Оуб гэхэдэ, Рөгү түрэл арадайнаа...

Элүүр энхйн булан

ЭХЭ ҮОНОР ЯБАХА ГЭЭШЭ ЖАРГАЛ

Улаан-Удэ эржэ аргалуул... хань хүдөөтэйхэндэ хүндэ...

ИСПАНИ. Ороной мэдээжэ матадор Дессуни де Убрик гэгшэ бүхэнүүдэй тулалдаха үедө мөргөжэл шадабариа мүнхэ парижчуудан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мэдээжэ матадор бу ханаа нимэ аргаар гуйгтай эрмөб гүйтэ. ИТАР.—ТАСС-ан фотохроноик.

МАНГАЛАН ТҮЛӨӨ Библиотекэдэ хоёр ном тусхаанаа марган Англи...

Улаан-Удэ эржэ аргалуул... хань хүдөөтэйхэндэ хүндэ...

Улаан-Удэ эржэ аргалуул... хань хүдөөтэйхэндэ хүндэ...

Улаан-Удэ эржэ аргалуул... хань хүдөөтэйхэндэ хүндэ...

ВАРШАВА. Полессини лон ургамалы Россиин абахаа болхолом...

ВАРШАВА. Полессини лон ургамалы Россиин абахаа болхолом...

ВАРШАВА. Полессини лон ургамалы Россиин абахаа болхолом...

ВАРШАВА. Полессини лон ургамалы Россиин абахаа болхолом...

ВАРШАВА. Полессини лон ургамалы Россиин абахаа болхолом...

ВАРШАВА. Полессини лон ургамалы Россиин абахаа болхолом...

ВАРШАВА. Полессини лон ургамалы Россиин абахаа болхолом...

ВАРШАВА. Полессини лон ургамалы Россиин абахаа болхолом...

ВАРШАВА. Полессини лон ургамалы Россиин абахаа болхолом...

ВАРШАВА. Полессини лон ургамалы Россиин абахаа болхолом...

ВАРШАВА. Полессини лон ургамалы Россиин абахаа болхолом...

ВАРШАВА. Полессини лон ургамалы Россиин абахаа болхолом...

ВАРШАВА. Полессини лон ургамалы Россиин абахаа болхолом...

ВАРШАВА. Полессини лон ургамалы Россиин абахаа болхолом...

ВАРШАВА. Полессини лон ургамалы Россиин абахаа болхолом...

ВАРШАВА. Полессини лон ургамалы Россиин абахаа болхолом...

Архи — ами наһанай дайсан

ЭРЬЮУЛЭЭД ҮЗЫТ УХААГАА

Хүүтэй үедэ «Буряад үнэн» газетийн эхэл хүндэтгөөр хуульчид айлшан мэт болоод байна...

Абагад хүнүүд илангаяа залуу бүрэг байдал нэгэ андур үрн хүүгэд юм ааб даа...

«Дүшэ хүрөөд, дунгажа амаас, Таби хүрөөд, тааруулжа...

шодог юм гэжэ научна тобшолол хэнхэй байдаг. Аюул гү, али дайн сэргэ болоо...

Тансал голхормоор юмэн юун ба гэхэдэ, эдэ бүгдэе уншажа, тэндэ хэлэгдэһэн...

Хүнэй урине хүнэй гэжэ бүгдэ, эхэ зургаан гэжэ хуамга амитане гараһаар...

Эртнэ монголнуудай түүхэдэ харахад, үшөө Хабул хаанай үедэ архи тушаа хатуу хэмжээн абганан байна...

Мүнөөдөр — шэһин 11 (декабрь 24), гарагай зургаан, шараган туулай үдэр...

Мүнөөн эхэнхи ноёдшье, туншааталыс хүн зонго байдал байгууруулжа, ёро заншалаа бүрхээхэ тухай гөө гобор хэлээдэ...

Урланд буряад хүнэй үхи-мүүдээрэ сугтаа архи ууха гэжэ огто байгаагүй...

Эхэһе хүнүүд тогониой архи нэрээд, хаа-яа лмар нэгэн шалтагаар «архидаа» үстэйгээ ханажа...

«Абай Гэсэр» гэжэ үлгэрэй 1000 жэлэй ойдо зооруулагдажа, дүрэ бүтээлдэ...

Сүүдэһэн лмарыс сагта тэрэ наймаашадай «толобо-нууд» дээрүү ябаа хаа, тингэдэ үшөө мүнгэтэй хаа...

Архи гэһэмэй юун гэжэ? Арха бозоор хэглэһэн, Алмн жэмсээ абганан, Алдба бозоор...

Архи гэһэмэй юун гэжэ? Арха бозоор хэглэһэн, Алмн жэмсээ абганан, Алдба бозоор...

Архи гэһэмэй юун гэжэ? Арха бозоор хэглэһэн, Алмн жэмсээ абганан, Алдба бозоор...

Хүн зонине наймаа бүгдэ гэжэ хэлэнгүй, ганцаргэ архи, тамхар олоо хэдэ зондо хэлхээдэн явгүн, хэтынэ байдалда тодор болгохгүй юм аа гү гэжэ хайрланаб. Энэ нэгэ талын.

Тунхадэ биднэгэ үндэгэ даража байһан тахья шэнги, нэгэ һуури ээжээ һуугаа хаа, тэрэнэ алдхаагай айналда «хойнон таратар» болодоггүй гэжэ аабсабид.

Архи уузын түлөө зариман найма юмэ хэмэһүйб даа! Хэды гөө, сээр сээр, сэсэн, уран шадмар, шуран хүн ябаһан аад, үдэрэй гөдхөрөөр энэ муушай үбшэһэй халдабарта хорхой бөөдэ шэнгээгээ хүн бөөс болгоо бишу.

Архи уузын түлөө зариман найма юмэ хэмэһүйб даа! Хэды гөө, сээр сээр, сэсэн, уран шадмар, шуран хүн ябаһан аад, үдэрэй гөдхөрөөр энэ муушай үбшэһэй халдабарта хорхой бөөдэ шэнгээгээ хүн бөөс болгоо бишу.

«Буряад Республикын Верховно Советэй арбан дүрбэдхи сессе» — мэдээлэл.

«Росси Зүүн зүгэй орнуудтай харилсаа холбоо тогтоого гэжэ оролдон» — Т. Урбанаягай статья.

«Хүнүүд абаргадлабыс, аюлын үшөөд усалдаг даагүй» — О. Тойморовой статья.

«Мунгандэ тоо хэрэгтэй» — Ю. Кривошеин Г. Митуп хоёрой статья.

«Буряад Республикын Верховно Советэй арбан дүрбэдхи сессе» — мэдээлэл.

«Росси Зүүн зүгэй орнуудтай харилсаа холбоо тогтоого гэжэ оролдон» — Т. Урбанаягай статья.

«Хүнүүд абаргадлабыс, аюлын үшөөд усалдаг даагүй» — О. Тойморовой статья.

«Мунгандэ тоо хэрэгтэй» — Ю. Кривошеин Г. Митуп хоёрой статья.

XVII жаранай уһан харагшан тахья жэл (1993 - 1994 он)

Убэлэй эхин харагшан гахай нара декабрин 13-да түгэсэжэ, декабрин 14-дэ үбэлэй дунда хүхэ хулгана нара гараба.

Table with 2 columns: Month (Монгол литэ, Европын литэ) and Day (14, 15, 16, 17, 18, 19, 20). Rows include months like Дарба, Мьямар, Лягба, Пурбэ, Баасан, Бимба, Нима, Нэрэ, Лара, Мьямар, Меркури, Юпитер, Солбон, Сатурн, Наран, Угээ, Хара, Харагшан, Хүхэ, Хүхэгшэн, Улаан, Улаагшан, Шара, Үдэр, Морин, Хонин, Бишэн, Тахья, Ногой, Гахай, Хулгана, Мэнгэ, Сагаан, Улаан, Сагаан, Улаан, Сагаан, Шара, Ногоон, Жуудал, Модон, Хуи, Гал, Шорой, Тумэр, Дотрогой, Уһан.

ЮУ ХЭХЭЭЭ БАРАГЛАГТЫ

Мүнөөдөр — шэһин 11 (декабрь 24), гарагай зургаан, шараган туулай үдэр. Мүн баһа үшөө аажма, тайража болохогүй, үбшэн, хэлэг хүрхээ гэдэ.

ХИБЭС ДЭЭРЭ «ГЭСЭРЭЙ» БААТАРНУУД

«Абай Гэсэр» гэжэ үлгэрэй 1000 жэлэй ойдо зооруулагдажа, дүрэ бүтээлдэ...

Уншаа, дуулаа хэн гүт?

ЭГЭЭЛ ҮНДЭР, ЭГЭЭЛ НАВТАР. Дэлхэн дээрхи эгээл үндэр ба эгээл навтар хүнүүд хөөрхөлдөн илдэг эхэт байна даа...

СССР-эй Журналистнууд холбооны гэгүүш, дайһан ба ажалтай ветеран НЕЧАЕВ Иван Петрович...

Хайрата бүлэ абгаһын ажалтай ветеран ЖАМСУЕВА Бальжма Жамсароновна...

Эмхидхэн байгуулагшад — Буряад Республикын Верховно Совет, Буряад Республикын Министруудэй Совет. Бүгдэ бурядай үндэһэн соёлой зблэл болон редакциин ажалла коллектив.